

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s. Hiero. [con]feß. [et] doc. ec. [sermo]. lxxv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

angelis in sinu abrae. Luc. xv. Secus si
morit impentens etc. Pater g qe vtilita
tes habem? a scriis angelis etc. Ideo debe
mus mane z sero ipsis nos recomedare et
orare: dicedo istos p. Angele q me es cui
stos pietate supna De tibi comissum ser
ua defende: guberna.

In festo gloriosissimi scilicet die
ronyni pbyteri Ser. LXXV

Inextinguibile

Est lumen ipsi? Sap. vij. Pro in
troductioe sermonis fac sicut ha
bet supra in festo beati Nicolai. sermo q
incipit Inextinguibile etc. Pro funda
mento sermonis q est de sancto Hierony
mo de quo dicit q lumen ei? fuit inextin
guibile: ouis theologicis questio de ipa
charitate.

Querit Utr charitas semel hita pos
sit amitti? Arguit q no. Fortior est chari
tas in bono q sit aliqd pctm in malo: sed
magis forte no pot destrui p min? forte q
charitas no pot expelli p pctm: nec p aliq
pot expelli. g semel habita no pot amitti.

In oppositu bz Apoc. ij. Habes aduersu
te pauca q charitate tua primā reliquisti. g
charitas semel habita pr deleri z pdi. Et
sic questio manet pro ytraq pre dubia.

Ad qstione rñdendū est fm Bonauē.
sup. ij. sen. dist. xxx. q. j. q charitas semel
habita potest amitti. qd pbat dupliciter
p exēpla duplicia. Primo ex veteri testō. j
Reg. ij. Estat em q Saul charitate ha
buit: cū de eo scribit q no erat vir in israel
melior eo. Sill David charitate habuit:
cū de eo dicit dñs: inveni viz fm cor meū
Et pstant ē q vterq charitate pdidit: qz
ytraqz mortali peccauit; Saul psequēdo
David: David in comitēdo adulterium
z homicidiū. Secdo p exēpla noui testamē
ti. qz discipuli dñi charitate habuerūt: sed
multi d discipulis abierūt retro: fm q dz
Joan. vj. Multi etiā de discipulis dubi
bitauerūt in fide: fm qd habet Mat. xvj.
g charitate pdiderūt habitā. g charitas se
mel hita pr pdi. Scdo pbat māifesto
expi mento. qz puuli q baptizant hñt grāz
z ita charitates z ceteras frutes: z tñ qñ

venit ad adultā etatem: pdit peccādo. g
charitas postq habet pr amitti. Tertio
pbat rōnali argumēto. Facili? est deficere
qz pfcere: z cadere qz surgere. Facili? ē etiā
pdere charitatē qz fidē: qā pdita fide pdi
tur charitas: sed no puerit. sed possibile ē
hoiem q nō bz charitate adq̄rere. possibit
le est etiā hoiem habentē fidem recedē
re. g multo forti? possibile est hoiem habē
tem charitate cadere. igit. Ad argumētū
bz q amissio charitatis non est ppter h q
pctm agat in ipsam eam expellēdo sic vna
forma naturalis expellit aliā: sed hoc ē: qā
cum esse charitatis dependeat a duobz: viz
delicet a deo influente: z a libero arbitrio
susceptente: cum libez arbitriū nō se auer
tit a deo: charitas iformat: ipa dsciere etc.
Et qz libez arbitriū nō se auertit nisi pec
cando: hñc est q charitas dicit p peccatū
expelli: non ppter fortitudinē ipsi? peccati
agentis: sed ppter dfectū ipsi? liberi arbitrii
susceptientis. qd pctm nō suscepit Hierony
mus: ideo lumen ei? fuit inextinguibile: iu
tra pba. z sic de alijs. Istud g lumen inext
inguibile bz Hieronymi pducit quintz
radios futuru nos illustrātes.

Prim? est radius sapientie diuinalis.

Secds est radi? sapie p̄rnalis.

Tertius est radi? continentie p̄gnalis.

Quart? est radius obedientie general.

Quint? est radius p̄seuerantie finalis.

Prim? radius etc. Nota q sapientia est
cogitatio diuinoz etc. Nota g pmo q Hier
onym? genitus de parentibz christianis:
pater suus vocabat Eusebi? nobilis etc.
d oppido Stridonis Dalmatie etc. Et ve
nit Romā: z fuit excellens in q̄tuor lin
guis. scilicet latina: greca: hebraica: z chaldaica.
Ad hanc aut sapientie adq̄sitionē p vi
uina flagella puenit. Nā existens iuuenis
sepi? delectabat in libris gentiliū. De nos
cre legens Platonē: de die p̄o Liceronē. z
si qñ p̄p̄etas legebat: horrebat sermo in
cultus etc. Sic quō raptus in spū fuit ver
beratus etc. Ideo postmoduz fuit replet?
mirabili sapientia. Ideo de eo cantat san
cta m̄ ecclia. Sprauit z var? est mihi sen
sus: z inuocauit z venit in me spūs sapien
tie etc. Sap. vij. Nota moralit? q flagella
dei vtilissima sunt homini ad conuersionē.
qz p̄p̄eritas inebriat aniam z impunitas

In festo scti Hieronymi pres.

peccati. Ecce. viij. Item qz non pferit ei-
to contra malos sententia: ab hys timore vlti-
lo filij hoim pperrant mala. qz de⁹ sustinet
perores. **¶** In **Q**uid⁹. Si quis peccant
hoies: sua fulmina mittat. Jupiter. in par-
uo tpe null⁹ erit. Et ideo ab qz yllo timo-
re filij hoim pperrant mala. Ideo magis
indurat peror: in punitate et p⁹itate: et est
tuc marie infelix. **¶** In **A**ug. xxiij. q. j. Pa-
tar⁹. Qui licentia indignat⁹ eripit: vitius
vincit: qm nihil est infelix⁹ felicitate pe-
cātū qua penalis nutrit ipunitas: et ma-
la voluntas velut hostis interior: roborat.
Et ideo in illa misericordia deus vrit quando
flagellat peccatorē. **¶** In **B**achab. vij. Item
multo tpe non sine perōibz ex sententia
agere: sed statim vltiores adhibere: magni
bñfici est iudiciū. Et ideo rogādus ē dñs
vt flagellet. **¶** In **Q**uā graua est super me
manus tua: cōuersus sum i erūna mea vū
configit spina. Nota h⁹ practice de p⁹ibus
fiendis ad deū: vt auar⁹ diues pdat dñi
tias: luxuriosus sanitatez: ambitiosus fa-
uore et. Et hoc vt p⁹erfat. Sic rogabar
Dauid sepe p⁹ra peccatores. **¶** In **S**ed
dius patientie p⁹ualis. Ideo dixit p⁹uat-
lis. qd duplex est patientia: equoce rñ. i. vi-
tiosa seu ficta: et p⁹uosa. Simulata est qz
homo sustinet patienter iniurias: qz non
p⁹ se vindicare: aut vt appareat alijs p⁹ho-
sicut narrat **Boen⁹** de qdam rē. Sed vir-
tuosa est: quando p⁹ter deū vel p⁹ter ho-
mum p⁹imi sustinet rē. Hāc habuit **Hie-
rony.** Die histōiā qñ fuit deius a cler-
cis p⁹ter vestem mulierē rē. Moraliter
dic vt expedit rē. **¶** In **T**ertius rati⁹ consti-
tie virginalis. Nec ē maxima virtus et
rāto p⁹ctiosior qñto rarior. **¶** In **A**poca. iij. **H**a-
bee pauca nomia in sardis: q non inqna-
uerunt vestimenta sua: et ambulabūt mei-
cū in albis: qm digni sunt rē. **¶** **E**xpone sē
hab⁹ post festus trinitatē. sermo. xrv. p. j.
Die de virginitate **Hieronym⁹**. et qz vir-
tus in infirmitate p⁹ficit. **¶** In **L**oz. xij. ideo
fuit in eo virginitas p⁹fecta. quia fuit p⁹ba-
ta in multis tentatiōibz: sicut ipse refert in
epistola ad **Eustochiū** de p⁹ginitate serua-
da: et habet in legenda. Et quia sine cere-
re et baccho friget venus: ideo ieiunabat
asp⁹ime. de cibo ingit et potu rāco: cū etiā
languentes aqua frigida yrant: et coctum
aliquid accepisse luxuria sit. Duo ergo reme-
dia habebat. scilicet ieiunium et orationem: **¶** **N**ora
moral⁹ rē. **¶** Hoc gen⁹ demonior⁹ nō vinci-
tur nisi in ieiunio et orōne. Et hoc est v⁹
qz **Hieronym⁹** fuit virgo. **¶** Ipe tñ de se tra-
scribit ad **Damaclū** in apologetico circa
finē. Virginitatē in celo p⁹fero: non qz ha-
beo: sed quia magis miro qd non habeo.
Sed contrarietate hanc tollat s⁹u **Ba-**
silij dicent⁹. **¶** **V**uliere ignoro: et tunc v⁹
go non sum. Fuit autē tantus raptus in eo
virginitatis hincere qz etiā ad alios v⁹
tus extendebat. **¶** **N**ā vt scribit **Joan. au⁹**
in **Hieronym⁹** in apologetico. Quedā sanctimon-
ialis nobilis genere et moribz femiaz pul-
cherrima: etate iuuetula: sed v⁹cretioe tā
cana: deuotissima erat beati **Hieronym⁹**:
de qua cum qdam nobilis iuuenis p⁹ho-
caprus ardentissime fuisset: accessit ad qm-
dam magū: qui misit ad eam seducendaz
quendā demonē: qui cellā ei⁹ intrare non
potuit: p⁹ter imaginē **Hieronym⁹** in cella
depictā. **¶** **R**eturrit igit demon ad magum
narrans ei qre intrare nequirit. quo a ma-
go de isto et dimisso: aliū demonē misit ma-
gus: qui similiter intrare non potuit: qntimo
per boiā manere ibi coact⁹ alte clamabat
Si me **Hieronym⁹** sinis recedere: huc am-
plius nō reuertar. **¶** **A**d quē cōcurretes mo-
niales p⁹unte cruce interrogauerunt cau-
sam aduent⁹ sui. qua cognita: ad p⁹ces oia
boli rogantibz **Hieronym⁹** eis vt dimittē-
teret demonē: statim diabolus recessit et
magū illū durissime flagellauit. **¶** **Q**ui con-
uersus et **Hieronym⁹** desē cas et arte magi-
cam abiurās: liberat⁹ est: p⁹ annū tñ tacuit
impos corpi sui: et tandē cōburnis libris
art⁹ iue et vendēs oia qz habebat: illa paup⁹
erogauit. **¶** **P**ost annū p⁹ claudēs se in spe-
lunca qua **Hieronym⁹** p⁹ qdriennū habi-
tauerat: magnū culmē sancitatis arigie
Ille s⁹ infelix iuuenis nocte qdam laço se
suspendens: vita simul t⁹ali et p⁹terua se p⁹
uauit. et hoc exem⁹plū dicit i⁹ferre **Cirillū**.
¶ **Q**uart⁹ rādius obedientie generalis.
qz alis qui totā legē seruauerit: offenderit
aut in vno: fact⁹ ē oim reus. **¶** **I**aco. ij. **N**ō-
ta fact⁹ est oim re⁹. **¶** **P**rimo qz ad auertē-
nē ab incommurabili bono. **¶** **S**ecdo qz ad p⁹
natiōē qre. **¶** **T**ertio qz ad p⁹uatiōes qre.
¶ **Q**uarto qz ad scur⁹ione p⁹ne qm⁹ cretue.

Fuit & Hieronymus obediens in oib: etiam
cōsilijs. cui obediens merito etiam beata
anialia z ferocia de subieciat sibi: sicut
tpe innocētie fuerat in p̄mis parentibus.
De historia de leone. Do: alr die vt ex
pedir zc. ¶ Quintus radius p̄nerantie fi
nalis zc. Die et morte z exhortandez sua
ad discipulos: apostrophā ad mortem zc.
Et q̄ster post mortē apparuit aia sua Et
illo hierosolymitano ep̄o. et etiam Augu
stino cū Joāne bap. ḡnētū ḡnibile ē lū
men illud.

In festo sancti Francisci
Sermo LXXVI

Mibi absit glo

riari nisi in cruce dñi nri Iesu
chr̄i. Gal. vj. et in epla. hodie
erne festiuitatis. Ista verba appropio in
p̄sona beati Francisci dicent: cū apostolo
Mibi absit zc. De eo q̄ erit sermo hodie.
Sed prius salutes virgo zc. ¶ Pro fun
damento sermonis in quo agit de sancto
Francisco q̄ sumoge beatitudine desidera
bat: de cui beatitudinis appetitu fit p̄mo
oīf de ip̄o appetitu theologicis q̄stio.
¶ Querit q̄ volūtas in appetēdo be
atitudine mereat: Arguit q̄ nō. At p̄s
ij. Et h. ca. vj. Et bis q̄ in iunt nobis a na
tura nō laudamur: neq; vitupamur: nec
sum⁹ boni: neq; mali. Sed volūtas natu
ralis appetit beatitudine. Et h̄ appetitu nō
d̄z laudari. q̄d nō esset vtz si tal. appetitu
mereret. q̄a oē meritū laudabile ē. igitur.
¶ In appētū. Appetēdo beatitudine deū
appetit. sed in appetēdo deū est meritū. ḡ
appetēdo beatitudine mereamur. Et sic q̄stio
manet p̄ vtrags parte dubia.
¶ Ad q̄stionē r̄ndendū est s̄m Rich. sup
ij. sen. dist. xij. ar. ij. q. v. q̄ h̄oīem appete
re beatitudine: nē zungit dupl. Uno mō i ge
nerali: inq̄ntū appetit ali q̄d bonū sufficere
tissimū. Alio modo in sp̄iali: in quo vere
est oīs sc̄e plenitudo: sicut in clara dei vi
sione z p̄fecta ei fr̄uitione. In appetēdo
beatitudine p̄mo mō: nō est meritū. q̄ sic ab
intellectu z a volūate appetit: ita q̄ circa
h̄ intellect⁹ p̄ errare in cogitendo: nec vo
lūtas i appetēdo. In appetēdo beatitudinē

sc̄do mō: est meritum: q̄ sic nec naturalit̄
cogitit: nec naturalit̄ appetit. S̄z respectu
ei⁹ p̄tingit eē errorē in intellectu: z obliq̄
tate in affectu. q̄z z itellect⁹ p̄ optinari nō
ē beatitudine in illo bono vbi vere est: et eā
esse in illo bono vbi vere non est. z ex p̄nti
volūtas p̄ appetere beatitudine vbi vere n̄
est: z eā nō appetere vbi vere ē. In beatitu
do h̄ mō accepta: obiecta ē libero arbitrio
nō tñ sub rōne q̄ est libez: sed etiam sub rōe
q̄ est deliberatiū: qua q̄uis h̄o naturalit̄
appetat deū videre z eo frui: tñ illa nō ap
petit naturalit̄ inq̄ntū: ū ill vera beatitudo cō
sistit: q̄ nō p̄ḡit naturalit̄: q̄ in illis beatitu
do p̄sistit. In q̄uis ea i q̄bus vera beatitu
do consistit naturalit̄: appetat s̄m id q̄d s̄it:
nō tñ illa naturalit̄ appetit sub illa ratione
seu inq̄ntū beatitudinis sua. Et ad argumē
tū d̄z: q̄ p̄cedit d̄ beatitudine p̄mo modo d̄
era: z nō sc̄do. quā appetēdo meruit b. fr̄a
ctis: de q̄ sit sermo iuxta p̄ba. z sic d̄ alij.
¶ Pro declaratiōe p̄boz est notādū q̄ cō
clutio vera est in sacra theologia app̄oba
ta etiam p̄ p̄bos morales. et nō. Tho. j. ij. q.
ij. ar. vj. q. v. ar. vij. q. oīs h̄o desiderat eē
beatus sive sit fidelis sive infidelis: iude⁹: sara
cen⁹ zc. Quilibet em̄ naturalit̄ desiderat
beatitudine. q̄d determinat Tho. esse veruz
accipiendū beatitudinem s̄m eōem rōne bea
atitudinis. Cōmunis em̄ ratio beatitudi
nis est vt sit bonū p̄fectū. Nā vt ait Boet
tius. iij. de consō. Beatitudo est stat⁹ oīs
bonoz aggregatiōe p̄fectus. Et alibi. Be
atitudo est sumi boni tota simul et p̄fecta
possessio. Sed in hoc ḡ naturalit̄ z ex neces
sitate volūtas humana appetit beatitudi
nē. Est em̄ impossibile q̄ appetit⁹ huma
nus nō ferat in bonum. quia bonū est q̄d
omnia appetit. Et ideo dicit Aug. xij. de
trini. q̄ omnes homines cōueniunt in ap
petendo vltimū finem qui est beatitudo.
Et Boet⁹. iij. d̄ consō. Est em̄ inquit
mentibus hominū veri boni inserta cupi
ditas. Si p̄o accipiat beatitudo s̄m sp̄eci
alem rationē beatitudinis. s̄. q̄ntum ad id
in quo beatitudo consistit: sic non omnes
cognoscunt: et cōsequenter nec omnes ap
petunt beatitudinē. Quomō autē homi
nes erent in cognitione s̄m boni: notādū
q̄ quia bonuz oīs appetunt: ideo s̄m
q̄ aliqd est bonum: s̄m hoc appetitur. Est
R ij